

Projekt

BURMISTRZ NIDZICY

z dnia 7 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez ..... *Jacek Kosmala*

UCHWAŁA NR ¹⁵ .....
RADY MIEJSKIEJ W NIDZICY

z dnia ..... 2020 r.

**w sprawie: przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Nidzica na lata 2021-2024**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 1,2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) Rada Miejska uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nidzica na lata 2021-2024 stanowiący załącznik Nr1 do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Nidzicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Tadeusz Danielczyk

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Nidzicy

mgr Danuta Kamińska

Załącznik Nr 1 do
Uchwały .....

Rady Miejskiej w Nidzicy
z dnia ..... 2020r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE NIDZICA
NA LATA 2021-2024**

GRUDZIEŃ 2020

WPROWADZENIE

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.), przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Definicja przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich uwikłanych w nią osób, ofiar, świadków, sprawców. Skutki jej są długotrwałe i istotnie wpływają na codzienne funkcjonowanie osób, których dotyczą.

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powoduje cierpienie i szkody.

O przemocy możemy mówić gdy zostaną spełnione cztery warunki:

1. Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania.
Zachowania przemocowe mają na celu uzyskanie różnych rzeczy, np. posłuszeństwa- ktoś sądzi, że wie, co jest dobre dla drugiej osoby lub daje sobie prawo do decydowania w jej imieniu. Jest przy tym „święcie” przekonany, że ta druga osoba powinna mu się „bezwzględnie” podporządkować i zaspokoić jego „jedynie słuszne” życzenia. Mając, w swoim pojęciu, najlepsze intencje, chce spowodować, by było tak, jak on chce. Nieważne jest tu stanowisko drugiej osoby, jej zdanie, chęci i potrzeby- ma być tak, jak on sobie życzy, i „to już”, „natychmiast”, „bez dyskusji i gadania”.
2. Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą.
Jest silniejsza fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo, społecznie i w wymiarze tej przewagi oddziałuje na osobę słabszą po to, by zmusić ją do podporządkowania się swoim życzeniom.
3. Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej.
Jedna osoba daje sobie prawo, by drugą uderzyć, obrazić, skrytykować, zabrać coś, nie dać, ukarać. Nie liczy się z jej potrzebami, życzeniami, protestami, uczuciami. Traktuje daną osobę jak przedmiot- pozbawiony praw.
4. W wyniku powyższej sekwencji zdarzeń osoba, wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia oraz szkód fizycznych i psychicznych.
Szkody mogą być wymierne albo nie, widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

Jeżeli wszystkie wyżej wymienione warunki zostaną spełnione, będziemy mówili, że ktoś stosuje przemoc wobec drugiej osoby: sprawca działa z intencją wobec ofiary, która jest od niego słabsza, narusza jej prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody- Szkolenia dla kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Materiały Szkoleniowe, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2014).

RODZAJE PRZEMOCY

Fizyczna – naruszenie nietykliwości fizycznej

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np. popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz – tzw. policzek, przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów itp.

Psychiczna – naruszenie godności osobistej

Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, np. obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt (z intencją spowodowania cierpienia osoby emocjonalnie związanej z danym zwierzęciem), czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie itp.

Seksualna – naruszenie intymności

O przemocy seksualnej mówimy wtedy, kiedy dochodzi do zmuszania osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Zachowania naruszające intymność to np. wymuszenie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu itp.

Ekonomiczna – naruszenie własności

Przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawieniem środków do życia lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np. niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąs własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto” bez wiedzy i/lub zgody partnera, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów itp.

Zaniedbanie – naruszenie obowiązku sprawowania opieki ze strony osób bliskich

Zaniedbanie jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np. niedawanie środków na utrzymanie, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwienie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka itp. (Materiały Szkoleniowe, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2014).

Sytuacja psychologiczna osób doznających przemocy

Wiele osób zadziwia fakt długotrwałego pozostawania osób doznających przemocy w tej sytuacji. Tymczasem, ma na to wpływ wiele elementów sytuacji społecznej, postawy osób trzecich, mity i stereotypy na temat przemocy i ofiar przemocy (również uwewnętrznione przez same ofiary), a także specyficzne mechanizmy przemocy, które odejmują wewnętrzną moc osobom krzywdzonym i utrudniają wyjście z sytuacji przemocy.

ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY NIDZICA

Na terenie Gminy Nidzica, w celu zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych przemocą w rodzinie działa **Zespół Interdyscyplinarny**, który został powołany przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w 2010 roku. Członkami Zespołu są przedstawiciele: MOPS, Komendy Powiatowej Policji, organizacji pozarządowych, służby zdrowia, oświaty, GKRPA i Sądu.

Podstawowym celem działalności Zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie. Zadania Zespołu obejmują: przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy, ocenę sytuacji problemowej, wypracowanie sposobu postępowania mającego na celu powstrzymanie przemocy oraz podejmowanie w tym celu działań przewidzianych przepisami prawa, udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieskie karty”.

Grupy robocze powoływane są przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadania grup roboczych:

1. Opracowanie i realizacja planu pomocy osobom i rodzinom w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie i podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań mających na celu ustanie przemocy w rodzinie
3. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
4. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Procedura rozpoczyna się od wypełnienia KARTY A.

Kartę A może wypełnić:

- policjant
- pracownik socjalny
- pracownik oświaty
- przedstawiciel ochrony zdrowia
- członek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Karta A zostaje wypełniona, gdy w trakcie wykonywania swoich czynności zawodowych jedna z ww. osób poweźmie podejrzenie, że ma do czynienia z przypadkiem przemocy domowej (będzie świadkiem przemocy lub usłyszy wiarygodne informacje na ten temat od kogoś innego).

Członkowie Grupy Roboczej wspierają osobę wobec której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy w realizacji działań wspólnie zaplanowanych w indywidualnym planie pomocy. Może to obejmować np. pracę socjalną, konsultacje psychologiczne, udział w grupie wsparcia dla osób doznających przemocy, powiadomienie sądu, objęcie dziecka/dzieci pomocą psychologiczną i pedagogiczną. Członkowie grupy monitorują sytuację w danym środowisku domowym. Monitoring polega na okresowych spotkaniach zarówno z osobą wobec której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy, jak i osobą wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc. Spotkania mogą się odbywać w miejscu zamieszkania lub w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego. Co pewien czas członkowie Grupy Roboczej spotykają się i między sobą wymieniają informacje o bieżącej sytuacji w danym środowisku domowym oraz w zależności od potrzeb weryfikują początkowy plan pomocy.

Dokumentacja pracy grupy roboczej prowadzona jest w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przechowywana pod zamknięciem, bez dostępu osobom nieuprawnionym.

Tabela Nr 1. Procedura Niebieskiej Karty w Gminie Nidzica w latach 2018-2020

	2018 rok	2019 rok	2020 rok stan na 31.10
Ilość Niebieskich Kart <u>wszczynających procedurę</u>	41	42	45
Liczba utworzonych grup roboczych	41	42	45

Źródło: opracowanie własne

W okresie 01.01-30.11.2020r. zamknięto 41 Niebieskich Kart. Na dzień 30.11.2020r. wszystkich czynnych Kart było 32.

Do podstawowych zadań **Policji** należy m.in.:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- interwencja,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Tabela Nr 2. Sprawy przemocy w latach 2018-2020

	2018 rok	2019 rok	2020 rok stan na 31.10
Ilość sprawców przemocy w rodzinie przewiezionych do wytrzeźwienia w PdOZ	24	29	19
Ilość sprawców przemocy w rodzinie będących pod wpływem alkoholu	37	47	32

Źródło: Informacje z KPP w Nidzicy

We wrześniu 2020r. na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy zostało przeprowadzone przez firmę zewnętrzną **badanie(DIAGNOZA PROBLEMÓW I POTRZEB SPOŁECZNYCH W GMINIE NIDZICA)**, w którym wzięło w udział łącznie 636 osób. Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców gminy Nidzica na temat problemów społecznych na terenie Gminy Nidzica. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród trzech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy Nidzica, uczniów oraz seniorów. Każda grupa

respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie. Badania wśród wszystkich badanych grup zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową. Ankiety wśród dorosłych mieszkańców oraz osób starszych zostały przeprowadzone za pomocą techniki PAPI (Paper And Pen Personal Interview). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu u strukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety. W przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą techniki CAWI (Computer Assisted Web Interviews). Technika ta polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość. W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Triangulacja pozwala na uzyskanie bardziej wiarygodnych i pogłębionych wniosków.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Nidzica wzięło udział 250 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (30%), 26-35 lat (26%) oraz mniej niż 25 lat (21%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 46-55 lat (14%) oraz 56-65 lat (7%), nie było jednak żadnych respondentów powyżej 65 roku życia. Wśród badanej grupy respondentów zdecydowanie przeważały osoby, które posiadają wykształcenie średnie lub pomaturalne (57%). Na drugim miejscu znalazły się osoby z wykształceniem zawodowym (23%), a na trzecim z wykształceniem wyższym (13%). Pozostali respondenci wskazali na gimnazjalne (2%) i podstawowe(2%).

PROBLEM ALKOHOLOWY

Problemy związane z używaniem alkoholu, występują zarówno w obszarze zdrowia fizycznego jak i psychicznego. Negatywne konsekwencje dotyczą nie tylko osoby uzależnione, ale także ich rodziny i osoby w środowisku lokalnym. Alkoholizm często jest przyczyną przemocy domowej. Powoduje też wiele innych szkód społecznych, takich jak zakłócanie porządku publicznego, przemoc, ubóstwo czy bezrobocie. W celu zapobiegania niekorzystnym konsekwencjom z tym związanym, konieczne jest sprawdzenie skali tego problemu wśród dorosłych ludzi oraz na tej podstawie zaprojektowanie działań profilaktycznych.

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Można zauważyć, iż 7% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 6% -codziennie, 12% respondentów –raz w tygodniu, 14% -kilka razy w miesiącu, 11% -raz w miesiącu, natomiast 30% -kilka razy w roku. Abstynencję zadeklarowało zaledwie 20% mieszkańców.

Następne pytanie zadane respondentom dotyczyło rodzajów napojów alkoholowych, które dorośli mieszkańcy piją najczęściej. Można zauważyć dosyć zróżnicowany rozkład odpowiedzi. Najwięcej ankietowanych sięga po piwo (117 osób, tj. 58%)i najczęściej w ciągu całego dnia, w którym pije spożywa średnio 1-2 jego butelki/puszki (53%). Drugie w kolejności jest wino (79 osób, tj. 39%)i najwięcej osób, które go spożywa w ciągu dnia pije 3-4 jego lampki (38%). Znaczna część osób sięga również po wódkę (59 osób, tj. 29%), pijąc 11-13 i więcej kieliszków w ciągu dnia, w którym piją alkohol. Nieco mniej popularne w wyborze dorosłych mieszkańców są: whisky (45 osób, tj. 22%), nalewki (20 osób, tj. 10%), likiery (16 osób, tj. 8%), alkohol własnej roboty (12 osób, tj. 6%) oraz inne alkohole, w tym: Warka 0, piwa smakowe, drinki.

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że większość mieszkańców nigdy nie pracowało w stanie nietrzeźwości(186 osób, tj. 93%). Do takiego zachowania przyznało się 14 badanych (6%), wśród których 7 ankietowanych (3%) stwierdziło, że miało to miejsce raz, w przypadku 5 osób (2%) zdarza się sporadycznie, natomiast 2 osoby odpowiedziały, że zdarza się to często (1%).

Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Większość respondentów zadeklarowało, że nigdy nie kierowało pojazdem w stanie nietrzeźwości (185 osób, tj. 93%), na uwagę zasługuje jednak fakt, że 11 osobom (6%) zdarzyło się to raz, natomiast 4 badanym (2%)

zdarza się to sporadycznie. Następnym etapem badania było sprawdzenie skali problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu w Gminie Nidzica. Jak wynika z zebranych danych, 70% respondentów nie było świadkiem prowadzenia pojazdu przez osoby nietrzeźwe. 19% badanych wskazało na odpowiedź „rzadko”, 8% stwierdziło, że było tego świadkiem czasami, natomiast 2% - często.

W jednym z pytań poproszono ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród niektórych mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie. Odpowiedź „nie” zaznaczyło 3%, natomiast odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło aż 7% badanych, natomiast zdecydowana większość stwierdziła, że picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka (90%). Respondenci zostali również poproszeni o określenie, czy zauważyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy na terenie swojej miejscowości, kobiety w ciąży spożywające alkohol. Do bycia tego świadkiem przyznało się 25% respondentów, w tym 15% było obserwatorem takiej sytuacji rzadko, natomiast 10% - czasami.

PROBLEM PRZEMOCY

Na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej twierdzącej odpowiedzi udzieliło 14% badanych, a przeczącej – 64%. Pozostałe 23% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.

Skala problemu przemocy w Gminie Nidzica została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu. Z zebranych danych wynika, że kiedykolwiek w życiu przemocy doznało 17% mieszkańców, wśród których 6% doświadczyło jej 1 raz, 8% - 2-10 razy, 2% - 11-20 razy, natomiast 1% - więcej niż 30 razy.

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 16 badanych osób tj. 36%. Zaniedbania doświadczyło 11 ankietowanych (25%), przemocy fizycznej – 10 osób (23%), mobbingu – 6 osób (14%), przemocy seksualnej – 4 osoby (9%) oraz przemocy ekonomicznej – 2 osoby (5%).

Zapytano respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że najwięcej osób doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (13 osób, tj. 30%), nieznajomego (11 osób, tj. 25%) oraz taty (6 osób tj. 14%), pracodawcy (6 osób tj. 14%), męża/żony (6 osób tj. 14%).

Na pytanie o miejsce doświadczenia przemocy, najwięcej odpowiedzi padło na dom (20 osób, tj. 49%). W mniejszym stopniu badane osoby deklarowały doznanie tego problemu w pracy (9 osób, tj. 22%) i miejscu publicznym (8 osób, tj. 20%). Na uczelni przemocy doświadczyła 1 osoba. Respondenci doznali przemocy również w sklepie i na ognisku (wśród 17% innych odpowiedzi).

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznało się 13% mieszkańców, spośród których 8% stosowało ją 1 raz, 4% stosowało ją 2-10 razy, natomiast 1% respondentów przyznało się, że stosowało przemoc więcej, niż 30 razy.

W dalszej kolejności poproszono badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Wśród najczęstszych deklaracji znalazła się przemoc fizyczna (18 osób, tj. 53%) oraz przemoc psychiczna (5 osób, tj. 15%).

Mieszkańcy najczęściej przyznawali się do stosowania przemocy wobec kolegi/koleżanki z pracy (8 osób tj. 24%), wobec rodziców (6 osób tj. 18%) oraz nieznajomego (6 osób tj. 18%). Tylko jedna osoba zadeklarowała, że stosuje przemoc w stosunku do męża/żony (tj. 3%).

Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej –kary

fizyczne popiera 15% badanych, z kolei 17% stwierdziło, że nie ma na ten temat wiedzy. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 68% mieszkańców.

Odpowiedzi respondentów na następne pytanie ukazują aktualną skalę przemocy występującej wśród rodzin na terenie Gminy Nidzica. Jak wynika z uzyskanych danych, przemoc domowa dotyczy 5% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród respondentów znalazły się również osoby, które miały trudność w jednoznacznym określeniu, czy w ich domu występuje ten problem – stanowiły one 10% ogółu.

Zaprezentowane badania umożliwiły rozpoznanie problemu wśród społeczności lokalnej, które przyczyniły się do określenia Programu, celu szczegółowego oraz zadań.

Cel główny Programu, cele szczegółowe, zadania

CEL GŁÓWNY:

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY NIDZICA

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- skuteczne i efektywne ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie i przeciwdziałanie temu zjawisku,
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie,
- zapewnienie wieloaspektowego wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie
- budowanie systemu wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- podwyższanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez edukowanie mieszkańców i prowadzenie działań profilaktycznych,
- profesjonalizacja kadr pracujących nad ograniczeniem zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

ZADANIA PROGRAMU

ZADANIE NR 1

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Podstawowym zadaniem ZI i grup roboczych będzie realizacja działań określonych w programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Nidzica na lata 2021-2024, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te będą wykonywane w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- stosowanie procedury Niebieska Karta.

ZADANIE NR 2

Monitorowanie sytuacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz potrzeb i zasobów z nim związanych

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- agregowanie danych,
- zbieranie istotnych informacji ze wszelkich możliwych źródeł, m.in. z KPP, Sądu, MOPS, GKRPA, sołtysów i rad sołeckich, ZOZ itp.,
- Analizę posiadanych i uzyskanych danych oraz informacji w celu dostosowania działań do istniejących potrzeb
- Sporządzanie sprawozdań, opracowań i analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie,
- Wymianę informacji z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie pomiędzy instytucjami,
- Organizowanie i uczestnictwo w spotkaniach dot. działań podejmowanych na rzecz ograniczania zjawiska przemocy,
- Ocenę osiągniętych rezultatów.

ZADANIE NR 3

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Zadanie to będzie realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- Prowadzenie poradnictwa oraz działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczo – wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności w rodzinach zagrożonych przemocą,
- Promowanie inicjatyw oddolnych w zakresie tworzenia i realizacji programów pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz wspierania rodziny w wykonywaniu funkcji wychowawczej,
- Realizację projektów i programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób doświadczających tej przemocy,
- Wspieranie inicjatyw oddolnych podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Promowanie prawidłowych wzorców rodziny wśród mieszkańców,
- Podejmowanie działań zarówno interwencyjnych jak i profilaktycznych w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie,
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz będącym jej świadkami poprzez spotkania wspierające i terapeutyczne ze specjalistami,
- Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy,
- Tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju grup samopomocowych dla ofiar przemocy,
- Zwiększenie dostępności do informacji w zakresie możliwości i form pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- Koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

ZADANIE NR 4

Prowadzenie działań w stosunku do osób stosujących przemoc:

- Kierowanie sprawców do uczestnictwa w programach edukacyjno-korekcyjnych,
- Prowadzenie monitoringu uczestnictwa osób stosujących przemoc w programach edukacyjno – korekcyjnych,
- Promowanie „dobrych praktyk” w zakresie realizowania innych programów wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

- Propagowanie konieczności współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w obszarze związanym z kierowaniem osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych,
- Podejmowanie działań interwencyjnych właściwych służb w związku ze zgłoszeniem podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie,
- Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez uprawnione podmioty,
- Współdziałanie i wymiana informacji pomiędzy Komendą Powiatową Policji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie,
- Podejmowanie działań mających na celu izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doświadczających przemocy w rodzinie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- Propagowanie postaw mających na celu natychmiastową reakcję osób funkcjonujących w najbliższym środowisku na zauważone przejawy rodzinnej przemocy.

ZADANIE NR 5

Profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Inicjowanie i prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Nidzica w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych (brozur, ulotek, gadżetów, plakatów itd.); organizowanie wszelkiego rodzaju kampanii społecznych, konkursów dla mieszkańców, dla dzieci i młodzieży; umieszczanie informacji na stronach internetowych, w lokalnych mediach itd.
- Promocja prawidłowych wzorców rodziny, w tym również współpraca z lokalnymi mediami w tym zakresie,
- Prowadzenie poradnictwa oraz działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczo – wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności w rodzinach zagrożonych przemocą,
- Prowadzenie zajęć specjalistycznych i działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

ZADANIE NR 6

Podnoszenie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Zapewnienie możliwości udziału w organizowanych szkoleniach dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie, nauczycieli, wychowawców, opiekunów pedagogów, psychologów, pracowników instytucji pomocy społecznej oraz służby zdrowia, organizacji pozarządowych, przedstawicieli innych instytucji, stowarzyszeń,
- Planowanie i delegowanie osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie do udziału w zewnętrznych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, w tym nadających kwalifikacje(w miarę zgłaszanych potrzeb),
- Zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu wszystkie zadania prowadzone będą w sposób systematyczny i ciągły.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą realizowane na zasadach określonych w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Programem koordynować będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy, natomiast realizowany on będzie przy współudziale wszystkich instytucji i podmiotów pracujących na terenie Gminy Nidzica w zakresie ograniczania zjawiska przemocy oraz ochrony ofiar przemocy, tj.

- Zespołem Interdyscyplinarnym
- Komendą Powiatową Policji
- Sądem w Nidzicy
- Gminnymi szkołami i przedszkolami
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespołem Opieki Zdrowotnej w Nidzicy
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- Innymi instytucjami, organizacjami i osobami fizycznymi działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

